

Hanne Tyrmiis vemodige skulpturer utfordrer øyet og tyngdekraften

Tyrmi lurte meg trill rundt. Det er jo alltid moro, når det skjer på en kunstutstilling. I dette tilfellet ga det meg også en lærepenge.

Svevende skog: Hanne Tyrmi holder sin hittil største utstilling på Kunstneres Hus i Oslo. (Uli Holz / Kunstneres Hus)

Av Espen Hauglid, Kritiker og journalist

Hanne Tyrmi (født 1954) har fylt hele Kunstneres Hus, og galleriet Van Etten på den andre siden av byen, i forbindelse med sin hittil største utstilling. I salen bak billettluken på Kunstneres Hus henger et forheng tvers over rommet. Tilsynelatende består det av pent bølget, myk grå fløyel. Forheng på utstilling betyr én ting: Vi skal gå gjennom det for å se på film (eventuelt noe annet med flimrende lys). Dermed måtte jeg komme helt inntil før jeg bråstoppet, da jeg endelig innså at forhenget slett ikke var av fløyel, men av bly.

Fordi jeg var helt overbevist om at jeg visste hva som foregikk, glemte jeg å se på selve tingen. Her ligger det en metafor for verden som jeg regner med at leserne kan pakke ut selv.

Skygger av en skog

Opp trappen og til venstre kommer man inn i en skog. En svevende skog. I enden ligger tre speilblanke stålplater på gulvet, som vannpytter i en lysning. Grenløse trestammer i full størrelse henger i tynne kjettinger fra taket, i uforutsigbare vinkler på kryss og tvers.

Her nytter det ikke å stå i et hjørne og bare kikke. Man må inn blant stammene, der man blir akutt bevisst på hvor stor plass ens egen kropp tar i rommet. For stammene er laget av bly, de også, og de er fristende å ta på, slik virkelige trær også er. Men denne fristelsen må motstås, for bly er skjørt, og ingen vil være den som skubber bort noe og setter skogen i bevegelse.

ANMELDELSE

Inne Tyrmi: **Hester dør stående**

Instnernes Hus, Oslo. 28. januar–20. mars

Inne Tyrmi: **Betroelser**

In Etnen, Oslo. 29. januar–27. februar

Både overflatene og helheten er sanselige, organiske. Men samtidig er det noe vemodig her. En skog skal jo ikke være strekrett og enstonig grå som dette. Når man får områdd seg litt, ser man også at stammene er føyd sammen av flere deler, og skjøtene er blank grå plast. Det mest unaturlige materialet man kan få tak i.

Kanskje er det fremtidens skog vi ser, en skog der bevere eller andre pragmatiske dyr har føyd sin teknologi sammen med det de kan bruke av

menneskenes etterlatenskaper.

Reservedeler

Den andre overlyssalen inneholder flere separate verk, og virker derfor naturlig nok mindre sammenhengende. Men særlig skulpturgruppen *Bleikeplassen* knytter de to salene sammen, samtidig som det er et minneverdig verk i seg selv.

Fem ganger fire blyplater svever like over gulvet. Hver av platene har et rundt hull i midten og ser ut som om den er formet direkte etter bakken rundt en trestamme. De glatte stålstengene platene henger i, streker opp en minimal kontur av stammen som ikke er der. Igjen får jeg følelsen av å se på et spøkelse eller en skygge av en død skog. Det er uhyggelig effektivt gjort.

Også tittelverket *Hester dør stående* fortsetter å kile i bakhodet flere dager etter utstillingen.

Avlange blyobjekter henger tett i tett fra spisse kroker på et blankt stålstativ, som om de er flådd av et dyr. Brutalt, ja visst. Men det er også en slags fortrøstning i det hele, som om det finnes et håp om at det som er tatt fra hverandre, kan settes sammen igjen.

Hanne Tyrmi på Kunstneres Hus (Ulrich Weltzien)

Menneskelige dyner

Mange av skulpturene på Kunstneres Hus gir inntrykk av å trosse tyngdekraften. I det lille, lave visningsrommet Van Etten på Enerhaugen er det omvendt. Tre kroppslige former henger fra taket, surret opp i kjettinger og judobelter, festet i industrielle kroker.

Men hvert av objektene er sydd sammen av jordslått dynestoff. Om de ikke har tunge vekter skjult inni seg, kunne de trolig hengt i fiskesnøre. Krokene og remmene har altså noe mer enn en praktisk funksjon.

De er menneskelige i formen, disse hengende vesenene. Her anes en halsåpning, der en kort arm som stikker ut. Det er fristende å tenke seg at det overdimensjonerte opphenget også peker tilbake på oss mennesker. Vi trenger ofte mer hjelp til å holde oss oppe enn man kan tro ved første blick.

Espen Hauglid
Skribent og fast kunstkritiker i Morgenbladet. Epost: hallo@espenhauglid.no.